

Vliv vzdělání na zdraví v různých životních etapách

data o zdraví >

Vzdělání se do zdraví jednotlivce promítá v každé životní etapě jiným způsobem.

Narození a dětství

- Vzdělání rodičů nebo pečovatelů hraje zásadní roli v tom, jak vypadá socioekonomické prostředí dítěte.
- Dítě si v tomto období osvojuje hodnoty a vzorce chování, které mu předávají rodiče nebo pečovatelé.

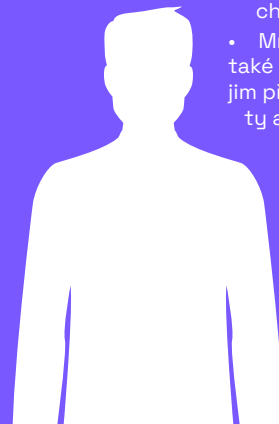
Dospívání

- V období puberty jedinec začíná přijímat první důležitá rozhodnutí, která ovlivní jeho život do budoucna.
- Díky získaným znalostem jedinec rozvíjí své dovednosti, které může uplatnit na trhu práce.
- V následujících letech vzdělání slouží jako doklad toho, že si jedinec osvojil znalosti v určité oblasti, což mu v konečném důsledku otevírá na pracovním trhu prostor, aby se zařadil do určité příjmové kategorie.
- Reálné znalosti mohou samy o sobě významně ovlivňovat životní rozhodnutí a z nich pramenící důsledky.
- Vzdělání v období dospívání také ovlivňuje preference při trávení volného času, které se mohou postupem doby proměnit v návyky.

Dospělost

- Ve chvíli, kdy jedinec dosáhne dospělosti, je jeho chování již formováno získaným vzděláním, které přeneseně ovlivňuje i jeho zdravotní stav.
- Důkazy týkající se role vzdělání a chování naznačují, že čím jsou dospělí vzdělanější, tím mají větší pocit kontroly nad svým životem než jejich méně vzdělaní vrstevníci. Znamená to i lepší příležitosti z pohledu péče o vlastní zdraví.
- V období rané dospělosti se mladí dospělí obvykle rozhodují, zda budou, nebo nebudou pokračovat v terciárním vzdělávání, což může dále přímo nebo nepřímo korigovat případné nezdravé chování.
- Vzdělání následně do značné míry ovlivňuje výběr povolání, přičemž nižší vzdělání může vést jedince k tomu, aby přijal rizikovější zaměstnání nebo zaměstnání, ve kterém je lidský organismus vystaven škodlivým chemickým látkám, nebo kdy jedinec pracuje v prostředí představujícím pro tělo fyzickou a psychickou zátěž.
  - Mnozí lidé se v dospělosti také stávají rodiči a otevírá se jim příležitost, aby své hodnoty a návyky předávali další generaci. Důkazy také naznačují, že vzdělanější dospělí jsou méně často kuřáky, spíše se věnují fyzickým aktivitám a navštěvují preventivní prohlídky.

Důchodový věk

- Zdravotní stav občanů ve věku 65 let a vyšším je významně determinován nebo ovlivňován jejich chováním, povědomím o zdravotní péči a životním stylem. Všechny zmíněné faktory souvisejí se vzděláním.
- Tyto skutečnosti není možné v dané životní fázi považovat za „nezvratné“, ale je pravda, že do značné míry ovlivňují vyhlídky do budoucna. Učinit životní změnu ve vyšším věku může vyžadovat více úsilí, protože dopady životního stylu na zdraví se kumulují, a stejně tak návyky, které jsou již hluboce zažitě.
- U starších dospělých byly pozorovány rozdíly v úmrtnosti v závislosti na jejich vzdělání. Zejména dospělí s vyšším vzděláním si i v pozdějších letech udržují vitalitu spíše než dospělí s nižším dosaženým stupněm vzdělání. Obdobně byla u dospělých osob s nižším vzděláním pozorována i vyšší mortalita než u těch s vyšším vzděláním.

